

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 29.02.2024

Sayı: 270

10/1117

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TÜİK verilerine göre Türkiye’de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre binde 1,1 artarak 85 milyon 372 bin 377 kişi olmuştur. 2023 yılı içinde gerçekleşen nüfus artış oranı Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en düşük nüfus artış oranı olarak tespit edilmiştir. Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçildiği 2007 yılından itibaren nüfus istatistikleri incelendiğinde görülmektedir ki; Türkiye nüfusu artış hızı son yıllarda sürekli olarak düşme eğilimindedir.

Avrupa’da son 20 senede toplam doğurganlık hızının en çok düştüğü ülke Türkiye olmuştur. 2022 yılında Türkiye’de 1,62 çocuk olan toplam doğurganlık hızı, Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmen kadınlarda 2018 yılında 5,3 çocuk olmuştur.

Nüfusun bir devletin devamlılığı için ne denli önemli olduğu, özellikle Türkiye’nin coğrafi konumu ve Türk milletinin nihai mefkuresi gereği izahtan varestedir. İktisadi, askerî ve milletin bekası açıdan nüfus artış hızının durmasının uzun vadede riskleri hesaplanamaz boyutta olacaktır.

Bu nedenlerle; Türkiye’de nüfus artış hızında özellikle son yıllarda yaşanan keskin düşüşün sebeplerinin araştırılması, ülkemizde yaşayan sığınmacıların yıllara göre doğum hızlarının tespit edilmesi, demografik yapımıza karşı tehdidin boyutlarının incelenmesi, Türk vatandaşlarının nüfus artış hızının yeniden yükseltilmesi için gereken politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

TÜİK verilerine göre Türkiye’de ikamet eden nüfus 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre binde 1,1 artarak 85 milyon 372 bin 377 kişi olmuştur. 2023 yılı içinde gerçekleşen nüfus artış oranı Cumhuriyet tarihinin en düşük nüfus artış oranı olarak tespit edilmiştir.

Cumhuriyet tarihinin ilk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılında 13 milyon 648 bin 270 kişi olan nüfusumuz 2022 yılı sonunda 85 milyon 279 bin 553 olarak kaydedilmiştir. Aradan geçen 95 yıllık dönemde ortalama nüfus büyüme hızımız yıllık binde 19,5’tir. 1927 yılı ile 2000 yılları arasında 73 yıllık dönemde yıllık ortalama nüfus artış hızı binde 22 olarak tespit edilirken, 2001-2023 döneminde yıllık ortalama nüfus artışı binde 10 olarak tespit edilmiştir. 2000 yılından önce Cumhuriyet tarihinin en düşük ortalama nüfus büyüme hızı yıllık ortalama binde 10,6 ile 1940-1945 yılları arasında 2. Dünya Savaşı sırasında görülmüştür. Yıllık ortalama nüfus artış hızı 1955-1960 yılları arasında binde 28,5; 1960-1965 yılları arasında binde 24,6 olarak kaydedilirken 1927 yılından 2000 yılına kadar bu oran binde 20 ile binde 25 arasında seyretmektedir.

2000 yılı sonrasında ise adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçildiği 2007 yılından itibaren nüfus istatistikleri incelendiğinde görülmektedir ki; Türkiye nüfusu artış hızı son yıllarda sürekli olarak düşme eğilimindedir. 2. Dünya Savaşı’nın yaşandığı yıllarda, tüm dünyada ekonomik krizlerin ve zaman zaman kıtlıkların yaşandığı yıllarda, dünyada tıp biliminde henüz yeterli ilerlemeler kaydedilmediği için günümüzle kıyaslandığında doğum sırasında annenin ve çocuğun ölüm oranının yüksek olduğu yıllarda dahi binde 10’un altına düşmeyen Türkiye’de yıllık nüfus artış oranı 2020 yılında binde 5,5’e, 2022 yılında binde 7,1’e ve nihayet 2023 yılında binde 1,1’e düşerek neredeyse durma noktasına gelmiştir.

Bir başka gösterge olan nüfus başına düşen canlı doğum sayısını ifade eden kaba doğum hızı Türkiye’de 2001 yılında binde 20,3 iken 2022 yılında binde 12,2 olmuştur.

Diğer yandan bir kadının doğurgan olduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısını ifade eden toplam doğurganlık hızı ise Türkiye’de 2001 yılında 2,38 çocuk iken 2022 yılında 1,62 çocuk olarak gerçekleşmiştir. Bu oran nüfusun yenilenme hızı olan 2,1’in altındadır. Tüm bunların bir sonucu olarak Türkiye’de 2007 yılında 28,3 olan ortanca yaş 2023 yılında 34’e yükselmiştir.

2022 yılında Türkiye’de 1,62 çocuk olan toplam doğurganlık hızı aynı yılda dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD’de 1,8; Orta Doğu’da yayılmacı politika izleyen ve sürekli savaş halinde olan İsrail’de 2021 yılında 3,0; iç savaşın ve kargaşanın hüküm sürdüğü Suriye’de 2021 yılında 2,7 ve gelişmiş bir Avrupa ülkesi olan Fransa’da 2021 yılında 1,8 çocuk olarak gerçekleşmiştir. Türkiye nüfus artışında hem gelişmiş hem de gelişmemiş ülkelerin gerisinde kalmıştır. Avrupa’da son 20 senede toplam doğurganlık hızının en çok düştüğü ülke Türkiye olmuştur.

Diğer yandan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2018 raporuna göre Türkiye’de Suriyeli göçmen kadınların toplam doğurganlık hızı 5,3 çocuk iken aynı yıl Türkiye’de toplam doğurganlık hızı 2,0 çocuk olmuştur. Toplam doğurganlık hızı 2022 yılı itibarıyla Türk vatandaşlarında 1,62 çocuktur. 2021 yılında Suriye’de yaşayan Suriyelilerin toplam doğurganlık hızı ise 2,7 çocuk olmuştur.

Türk vatandaşlarının 2018 yılında binde 15,4 olan, 2022 yılında binde 12,2 olan kaba doğum hızı, Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmenlerde 2018 yılında binde 42 olarak kaydedilmiştir.

Nüfusun bir devletin devamlılığı için ne denli önemli olduğu, özellikle Türkiye’nin coğrafi konumu ve Türk milletinin nihai mefkuresi gereği izahtan varestedir. İktisadi, askerî ve milletin bekası açıdan nüfus artış hızının durmasının uzun vadede riskleri hesaplanamaz boyutta olacaktır.

Bu nedenlerle; Türkiye’de nüfus artış hızında özellikle son yıllarda yaşanan keskin düşüşün sebeplerinin araştırılması, ülkemizde yaşayan sığınmacıların yıllara göre doğum hızlarının tespit edilmesi, demografik yapıma karşı tehdidin boyutlarının incelenmesi, Türk vatandaşlarının nüfus artış hızının yeniden yükseltilmesi için gereken politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.